

№ 175.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wtor. Św. Cyryaka.
Środa Św. Romana M.
Czw. Św. Wawrzyńca M.
Piąt. Św. Zuzanny P. M.
Sob. Św. Klary P.
Niedz. Św. Hipolita M.
Pon. Św. Euzeblusa

Wschód słońca godz. 4 m. 31.
Zachód słońca godz. 7 m. 38.
Dług dnia godz. 15 m. 07.

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k.—
Półrocznie „ 4 „—
Kwartaln. „ 2 „—
Miesięczn. „ — „ 67
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 5 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop.—
Półrocznie „ 5 „—
Kwartalnie „ 2 „ 50
Miesięcznie „ — „ 85

Redakcja

w ŁODZI,

ul. Przejazd № 8.

№ telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Wtorek, dnia 26 lipca (8 sierpnia) 1905 roku.

Kantory: w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu u p. Ikierta.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-iej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Warszawska Pralnia Chemiczna, Farbiarnia i ZAKŁAD reperacyjno-krawiecki
WŁADYSŁAWA PIĘTKI, p. f. „Helena.“ (FILII w Łodzi nie mam)

Wykonywa wszelkie roboty w zakres Pralni Chemicznej wchodzące, tanio i akuracie.

Na żądanie w 24 godzin. Łódź, PIOTRKOWSKA № III. Telefon nr. 851. 120-102-

Dentysta KLINKOVSTEYN

wyjechal, powróci 10 sierpnia. 1002 1

Rozkład pociągów.

Od 1-go czerwca.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzi z Łodzi: a) 7.10, b) 12.05, c) 1.38, d) 3.15, e) 6.10, f) 8.50, g) 12.30, s) 8.45, t) 6.53.

Przychodzą do Łodzi: h) 7.45, k) 9.30, l) 10.15, m) 3.40, n) 5.22, o) 8.20, p) 11.00, r) 4.35, u) 10.00.

Bezpośrednia komunikacja Łódź-Warszawa pociągami — a), e). Warszawa-Łódź — l), p). Zatrzymują się pociągi na wszystkich stacjach — d), h), m), o). W Andrzejowie — a), g), n), o). W Władysławowie i Andrzejowie — b), f). Łączą się z pociągami drogi Dąbrowskiej — a), d), g), l), m), o). s) kursuje tylko w niedziele i święta, t) i u) kursują codziennie.

Kolej Warszawsko-Kaliska

Odchodzą do Kalisza: o g. 6.35, 11.46, 4.40, do Warszawy: o godzinie 9.30, 3.08. Przychodzą z Kalisza: o godz. 9.17, 2.58, 6.35.

Kolej Obwodowa.

Odchodzą ze stacji Łódź-kaliska do Słotwin o godz. 8.45, ze Słotwin do st. Łódź-kaliska 10.10. Odchodzą ze st. Łódź-kaliska do Kuluszek 7.10, przychodzą z Kuluszek do st. Łódź-kaliska o g. 6.20.

Uwagi. Godziny wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od 6 wieczorem do 6 rano.

Mare Clausum.

-?-

II.

Kwestya, czy morze Bałtyckie można uznać za morze zamknięte, która tak bardzo poruszyła umysły, jako projekt podsunęty cesarzowi Wilhelmowi, i tajemniczy cel jego podróży po wodach bałtyckich, wciąż jeszcze nie schodzi ze szpalt dzienników zagranicznych, pomimo, że prasa niemiecka, na dany jej ze sfer urzędowych znak cofnęła się na całej linii i dowodzi, że nikomu się nie śniło o zamknięciu morza Bałtyckiego na Mare clausum, a nawet przebywanie na jego wodach silnej eskadry angielskiej jest rzeczą pożądaną w interesie wzajemnego zbliżenia się marynarzów angielskich i niemieckich.

Z prasy rosyjskiej najcharakterystyczniej

sprawę zamknięcia morza Bałtyckiego ocenia «Rus»:

„Nasz korespondent paryski—pisze ta gazeta—zaprzecza w depeszy pogłosce o zamiarach cesarza Wilhelma co do podjęcia starań, w celu zamknięcia morza Bałtyckiego dla okrętów wojennych mocarstw, nie posiadających na jego wybrzeżach swych posiadłości. Zaprzeczenie to posiada swe źródło prawdopodobnie wśród niemieckich sfer rządowych, a jeżeli tak jest, równoznaczne będzie przyznanie jednego z dwóch faktów: albo cesarz Wilhelm wcale nie czynił w Berlinie propozycji, która poruszyła całą Europę, albo też nie była ona przyjęta.

Wiadomo, że w podobnych wypadkach dyplomacya uznaje za stosowne niekiedy, w celu uspokojenia wzburzonej opinii publicznej, przedsięwziąć zagranicą środki dla zapobieżenia zbyt gwałtownemu rozgłoszowi. Przypuszcmy nawet, że propozycja uczyniona nie była, i że pogłoska o niej, tak gorliwie podtrzymywana przez niektóre gazety niemieckie, była puszczoną przez Niemcy tylko w rodzaju balonu próbnego.

Ale nawet i w tym wypadku byłoby to jeszcze jeden krok naprzód ze strony Niemiec, które osiągnęły swój cel, zaniepokoiwszy tych wszystkich, którzyby znaleźli się na uboczu projektowanej rosyjsko-niemieckiej ugody.

Rozpatrzmy wszelako ten próbny balon niemiecki co do istoty jego programu. Gdyby tak ani wczoraj ani dziś, ale na przykład jutro Niemcy wystąpiły z projektem zamknięcia morza Bałtyckiego i cieśnin duńskich, i gdyby projekt podobny z punktu widzenia prawa międzynarodowego na żadne nie natrafił trudności, dla kogo byłoby to dogodnym? Dla Rosyi, czy też tylko dla Niemiec?

Niektóre organy prasy wystąpiły z poglądem, jakoby bardzo naturalnym, że Niemcy mogły wystąpić ze swoją propozycją tylko ze względu na Rosję, w rodzaju ustępstwa dla niej, szczególnej przysługi, za którą naturalnie należałoby oczekiwać ze strony Rosyi, jeżeli już nie bezpośredniego wynagrodzenia, to przynajmniej wdzięczności.

Azali tak bardzo cennem jest dla Rosyi zamknięcie morza Bałtyckiego?

Rosya w danej chwili pozbawioną jest poważnych sił morskich i dlatego wolne przejście przez Białe Morze na morze Bałtyckie przedstawia dla niej niebezpieczeństwo w razie wojny z Anglią, albowiem niepodobna przypuszczać, aby japończycy poszli za przykładem Rosztywskiego i odwiedzili nas, nie mając przygotowanej odpowiedniej podstawy operacyjnej. Niebezpieczeństwo to jest jednakże czasowem i warunkowem. Czasowem, ponieważ trwać będzie tylko do chwili zbudowania na nowych zasadach floty naszej, a zbudowanie to jest rzecz niezbędna i było-

by bardzo smutno, gdybyśmy odłożyli je, ufając w zamknięcie Białego Morza; warunkowem zaś należy nazwać niebezpieczeństwo wojny z Anglią, ponieważ urzeczywistni się ona tylko wówczas, jeżeli Niemcom uda się wplątać nas w spór na Zachodzie w ten sposób, w jaki wplątali nas na Wschodzie Dalekim.

Oprócz tego z zamknięciem morza Bałtyckiego, spokój nasz byłby uwarunkowanym przyjaznym zachowaniem się Niemiec względem Rosyi.

Przytem na morzu Niemcy odciełby nas od sprzymierzeńca naszego Francyi, tak jak odcinają na lądzie.

W polityce praktycznej następstwa tego faktu nie kazałyby zbyt długo czekać na siebie.

W wypadku niezadowolenia Niemiec z powodu np. niedostatecznej naszej wdzięczności a raczej uległości w polityce zewnętrznej, przy zawieraniu traktatów handlowych i t. p. Niemcy miałyby możność skoncentrować przeciw Rosyi, chociażby w rodzaju demonstracji całą swoją flotę i floty swych sprzymierzeńców na Bałtyckim i Północnym morzach a sprzymierzeniec nasz Francya, pozbawiona byłaby możliwości badania w rodzaju takiej samej demonstracji okazać nam czynną pomoc, albowiem Francya nie ma posiadłości na wybrzeżach morza Bałtyckiego. Okno wyrąbane przez Piotra Wielkiego byłoby zabite gwoździem niemieckim i przeniesione nad Białe.

Niemcy tylko odniosłyby z zamknięcia morza Bałtyckiego korzyść bezwarunkową i stałą. W razie wojny z Rosją Niemcy mogłyby zmierzyć się z nią przy udziale całej swej floty, nie obawiając się wstrętów ze strony sprzymierzeńców Rosyi; na wypadek zaś wojny z Anglią lub Francją lub też z obu temi mocarstwami razem flota niemiecka w razie porażki rozporządzałaby bezpiecznym schronieniem w zamkniętym morzu, na wybrzeżach którego naprawiałaby swoje okręty spokojnie.

Nakoniec, przyjąwszy na siebie obowiązek podtrzymywania rzeczywistego zamknięcia cieśnin, Niemcy zaczęłyby występować w roli najbliższego ich kontrolera i przebywanie floty niemieckiej na wodach duńskich byłoby zjawiskiem niewyjątkowem jak obecnie a zwykle.

Ztąd jeden już krok tylko do hegemonii Niemiec w państwach skandynawskich a dalej—Bóg to wie, jeszcze jeden maleńki krok... do związku wszechniemieckiego i zamiany morza Bałtyckiego na jezioro niemieckie.

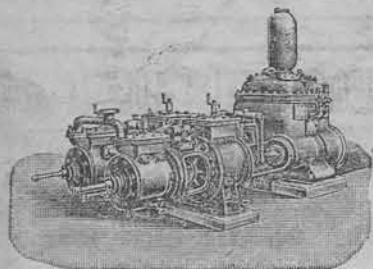
Nie trzeba w istocie rzeczy zapominać, że neutralność Białego Morza i swoboda zjawienia się tam w każdej chwili decydującej groźnej eskadry angielskiej stanowi wobec osłabienia Rosyi na morzu gwarancję duńskiej i skandynawskiej niepodległości. Co w rzeczy samej znaczy dla Niemiec jakaś Dania lub Szwecya skoro flota niemiecka pozyska prawo podminować cięć iny?

Takiego podarunku od Niemiec nam nie potrzeba ani dziś ani jutro. A zamierzona przejazdka po morzu Bałtyckim silnej eskadry angielskiej będzie dla nas rozrywką o wiele przyjemniejszą i bardziej interesującą, niż ustanowiony monopol takich spacerów dla floty niemieckiej.

Rohn, Zieliński i S-ka

W WARSZAWIE.

Specjalna Fabryka Pomp i Odlewnia Żelaza.

Specjalność:

- Pompy parowe syst. Worthingtona** leżące i stojące, zwyczajne i według syst. Compound z kondensacją lub bez niej.
- Pompy transmisyjne** i do ruchu **elektrycznego**.
- Pompy** rotacyjne, odsrodkowe i probiercze.
- Pompy** wiszące syst. **Worthingtona** do szybów kopalnianych.
- Pompy** transmisyjne **do studzien artezyjskich**.
- Pompy** wielkie dla wodociągów, cukrowni, kopalni—według specjalnych projektów.
- Pompy** do pras hydraulicznych i **akumulatory** do urządzeń hydraulicznych.

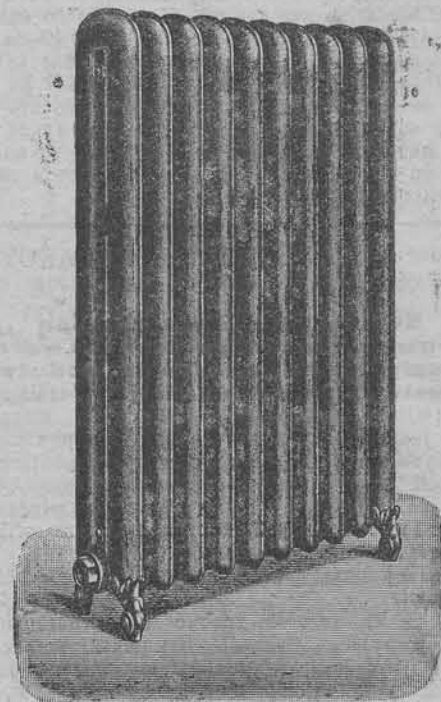
Odlewy ogrzewalne, maszynowo formowane: rury żebrze, elementy, radiatory, rury gwiazdowe.
Kłapy wentylacyjne.
Fasony do rur ciągniętych i inne **akcesorya do ogrzewań centralnych**.
Kotły o niskim ciśnieniu **do ogrzewań centralnych**.

1016-d-1

DOSTAWA NATYCHMIASTOWA ZE SKŁADU.

Specjalne cenniki, prospekty, oferty — bezpłatnie.

Przedstawiciele na Łódź i okolice **Hordliczka i Stamirowski, Łódź**. Telefon № 386.

Dom Bankierski Maurycy Nelken i S-ka

Piotrkowska 78,

Przyjmuje zapisy i 10% wnioski członków Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców. 996-10

Restauracja „BAGATELA”

została przeniesiona na ulicę

Konstantynowską pod № 33. Codziennie śniadania, obiady i kolacje. Ceny przystępne.
 1037-3-2 Z poważaniem **P. Biernacki**.

Dom mieszkalny

w pobliżu Helenowa, przydatny do zamieszkania przez rodzinę, ze wszelkimi wygodami, ze stajnią i mieszkaniem dla woźnicy, remizą dla wozów, ogrodem, do wynajęcia od 1 października lub wcześniej. Wiadomość u Zenona Anstadta, Srednia 74. 658-d-12

Jest do wynajęcia każdego czasu

letnie mieszkanie

w ładnej i zdrowej okolicy, z pięknym parkiem i ogrodem owocowym, oraz domem o 10 pokojach. Bliższej wiadomości udzieli administracja „Rozwoju”. 637-d-60

Od Komitetu Wyszukiwania Pracy.

Wydział Wyszukiwania Pracy przy Łódzkim Chrześcijańskim Towarzystwie Dobroczynności, aby dać możność zarobku ludności łódzkiej, pozabawionej pracy, skutkiem ogólnego przesilenia ekonomicznego, kołacze zarówno do pp. przemysłowców, przedsiębiorców budowlanych, oraz obywateli ziemskich, że Biuro Wydziału umieszcza bezinteresownie robotników, tkaczy, przedziałników, ślusarzy, studniarzy, kowali, tokarzy, stolarzy, cieślów, oficjalistów, ogrodników, gajowych, leśników, wszelką służbę folwarczną, oraz szwaczki, praczki i prasowaczki.

Komitet Wydziału prosi uprzejmie pracodawców o łaskawe nadsyłanie zapotrzebowań do Biura Wydziału, Łódź, ul. Piotrkowska 117. 621-3

Ricinus Siccol

(Olej rycynowy w proszku)

przyjemny w smaku, w działaniu przewyższający olej płynny. Do nabycia we wszystkich aptekach, oraz składach aptecznych. Wyłączni Reprezentanci na Cesarstwo i gub. Księstwa **Erlich i S-ka**, Warszawa, Sienna 9. 929-8-2

Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne

Dr. St. LEWKOWICZ

Zachodnia № 33

(obok lombardu akcyjnego).

Dla panów od 8-11 r. i od 6-8, dla dam od g. 5-6. c 241

W niedziele i święta od 9-12 i od 3-4.

Dr. L. PRZEDBORSKI

przeprowadził się

na ul. **Wschodnią 69**

róg Dzielnej. 1030-4-4

Dr. T. Rokicki

Choroby wewnętrzne. Akuszerya: 8-11 r. i 3-5 pp.

Nowy Rynek № 5. 959-15-9

Dr. Sterling

powrócił. 104-3-3

Dr. J. GRABOWSKI

Choroby: gardła, nosa i uszu. Przyjmuje codziennie 8-9 r. i 4-6 1/2 w. **Ul. Rawot № 13 m. 8.** 491-r-52

Dr. A. Grosplik

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Od 8 1/2-11 1/2 r., 6-8 wiecz., paula 5-6 popołudniu.

W niedziele i święta 9 r. do 1 pop.

Cegielniana 23. 1608-d-144

Dr. E. Sonnenberg

choroby skórne, dróg moczowych i weneryczne,

CEGIELNIANA 14,

od 11-1 i 4-8. 246-r-62

Kocioł parowy

60-70 kw. mtr. 10 atmosfer i parowa maszyna 60-70 koni w dobrym stanie zaraz pożądana. Oferty upraszam do „Rozwoju” pod „Para”. 1028-3-3

Dr. I. KRUKOWSKI

powrócił.

Choroby wewnętrzne i dziecięce.

Przyjmuje codziennie

do 11 rano i od 4-6 popoł.

Piotrkowska 88. 1029-20-4

KOBIETA-LEKARZ

Dr. Eugenia ZELIGSON

wyjechała. 1096r158

Pracownia sukien i okryć damskich

oraz szkoła szycia i kroju

WŁADYSŁAWA TOMASZA GLOGERA

pod kierunkiem

Maryi Gloger

została przeniesiona z dn. 15 lipca z pod Nr. 9 przy ul. Piotrkowskiej pod № 26 przy tejże ulicy. 1036-2-2

342

Peleryna męska z szarego lub brązowego włochatego materiału rb. 12. **Kamizelka** modna rb. 2.50. **Spodnie** rb. 4.75 u **EMILA SCHMECHLA** Piotrkowska 98.